

La fascinació de la Venècia mítica

Jan Morris, periodista especialitzada en viatges, va escriure «Venècia», un informe sobre la ciutat | Cedida

Em confesso un enamorat de la Sereníssima. És una ciutat majestuosa, decadent, íntima, orgullosa i afable, una ciutat contradictòria on no em faria res veure, potser per això em deixo fascinar amb facilitat per les persones que la saben retratar explicant més l'ànima que la pell. Per això he llegit amb delit el *Venecia* de Jan Morris, que ha publicat Gallo Nero amb traducció de Concha Cardeñoso sobre la base de la quarta versió, la de l'any 1998.

Jan Morris (1926-2020) és una periodista especialitzada en viatges, entenent-los com un camí de coneixement, de passió i de descobriment personal. L'any 1960 es va proposar fer un "informe" sobre Venècia. Un cop acabat, el va anar revisant abans de cada nova edició. La primera vegada que la va visitar, acabada la primera Guerra mundial, va detectar una gran sensació d'aïllament, una ciutat, com ella mateixa afirmava, barreja de tristesa i exuberància.

Als anys setanta, una gran inundació ho va canviar tot i va fer que l'interès del món es fixés en la ciutat, en conservar-la i en la manera d'evitar la seva destrucció. Als vuitanta sorgia una nova Venècia, patrimoni universal i molt diferent de les anteriors. En aquell moment Morris va veure que havia perdut la malenconia del declivi que la convertia en única i màgica.

Als noranta va fer la quarta revisió, la que ens ocupa i va descobrir que era una nova ciutat que havia abandonat la malenconia i, tot i la plaga de turistes i els efectes de la burocràcia, tot i comprovar que havia desaparegut la ciutat curiosa i extravagant, la ciutat enganxada al seu propi passat, que s'havia convertit en una ciutat moderna i menys càlida, també hi va recuperar aquella sensació de "lloc en el món" i per això, després d'actualitzar dades i xifres, el llibre mostra l'esperit l'essència i el somni d'un indret únic i fascinant.

La mirada de Morris té poesia i precisió. La ciutat que sorgeix de les aigües (o que s'hi enfonsa, segons com es miri) és plena d'històries, d'aventures, d'anècdotes, de persones i de relats únics i ella els va trenant amb habilitat i, sobretot, amb una capacitat de fascinació que rivalitza amb la mateixa ciutat. La República és una ciutat amb "carrers plens d'aigua", segons el telegrama que Robert Banchley va enviar a casa tot just arribar "Consell, per favor!", demanava. Tot flueix pels tres quilòmetres del Gran Canal. La vida allí és líquida, anticipant-se en molt a la concepció proposada per Zygmund Bauman. I el líquid és vida, és mort, és intensitat, és amor, és odi, ho és tot.

No puc recomanar altra cosa, deixeu-vos captivar per l'encant de Venècia, ja sigui trepitjant els seus carrers i navegant pels seus canals, respirant el seu aire humit o llegint aquest *Venècia* de Jan Morris, una meravellosa i apassionada aproximació a la Sereníssima i, res millor que resumir-ho amb el paràgraf que tanca el llibre.

"T'espera el romanticisme! T'espera el vi fosc i voluptuós de Venècia! No t'estranyi que el marit de George Eliot caigués al Gran Canal!"